

МЕТОДИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ТА ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНОГО РЕДАГУВАННЯ

Практичне заняття № 1 Редагування інтерв'ю

План

1. Нормативне середовище роботи редактора, журналіста (інформаційні норми, соціальні норми: юридичні, етичні, естетичні, політичні й релігійні). Динаміка соціальної норми і часі і просторі, сучасний стан.
2. Композиційні норми редагування.
3. Види інтерв'ю: інформаційне, аналітичне. Специфікація різновидів.
4. Підготовчий етап у роботі з інтерв'ю. Алгоритмізація.
5. Процес отримання інтерв'ю. Особистість журналіста-редактора.
6. Редагування запитань до інтерв'ю, вибір його назви.
7. Особливості редагування інтерв'ю (розшифрування, узгодження). Логічні аспекти редактури.
8. Уникнення помилок і нормативність у процесі роботи над інтерв'ю (лексика, «штампи» тощо).

Завдання:

1. Назвіть вимоги до редактора при роботі з паперовим варіантом інтерв'ю. Схарактеризуйте фактори і прийоми, що допомагають усунути типові помилки.

Література

1. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование: учебное пособие. Санкт-Петербург, 1997
2. Бондаренко Т. О. Літературне редагування: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2003. 32 с.
3. Городенко Л. М. Нові медіа: журналістика чи комунікація? // Current issues of mass communication. – 2013. – Issue 14. – С. 65–69.
4. Іванченко Р. Г. Літературне редагування. Репр. вид. К. : [б.в.], 2003. 248 с.
5. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
6. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування: практичний словник-довідник журналіста. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
7. Коваль А. П. Практична стилїстика сучасної української мови : підручник. К.: Вища школа, 1987. 352 с.
8. Кодак М. П. Поетика як система. К.: Дніпро, 1988. 157 с.
9. Коляда Т. Ф., Морозюк І. Є. Основи літературного редагування : конспект лекцій для студентів спеціальностей 7.020101 культурологія, 7.020105 документознавство та інформаційна діяльність. Одеса : Наука і техніка, 2005. 76 с.
10. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 423 с.
11. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна моногр. / за заг. ред. В.Е.Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – 234 с.
12. Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибоженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова. М.: Изд-во Моск. ун-та, 2000. 160 с.
13. Мильчин А. Е. Методика редактирования текста : учебник для студ. вузов, обучающихся по направлению 030900 «Издательское дело» и спец. 030901 «Издательское дело и редактирование». 3 изд., перераб. и доп. М. : Логос, 2005. 524 с.
14. Різун В. В. Літературне редагування : підручник; Міжнародний фонд «Відродження».

К.: Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

Практичне заняття № 2

Принципи новинного й інших текстів у соц. мережах. Жанри, структура, етика

План

1. Соціальні мережі як феномен сучасного інформаційного простору. Соцмережі в Україні (типи аудиторій, підписними, фоловери і т. ін.).
2. Новинний текст і новинний текст у соціальних мережах.
3. Специфіка розміщення і побудови новинного / рекламного тексту в соцмережах.
4. Паблік. Особливості популярних соцмереж: «Facebook», «Instagram», «Twitter», «LinkedIn» тощо. Новинний та інші тексти в них.
5. Інфо-бізнес як нова сфера роботи редактора. Специфіка редагування повідомлень для різноцільових аудиторій.

Завдання:

1. Підготувати аналітичний редакторський аналіз обраного студентом пабліку.
2. Розмістити пост у власній соцмережі, відстежити прогресію.

Література

1. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна моногр. / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В.Е.Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: Кафедра мультимедійних технологій і медіа дизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
2. Різун В. В. Літературне редагування : підручник; Міжнародний фонд «Відродження». К.: Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
3. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование: учебное пособие. Санкт-Петербург, 1997
4. Бондаренко Т. О. Літературне редагування: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2003. 32 с.
5. Городенко Л. М. Нові медіа: журналістика чи комунікація? // Current issues of mass communication. – 2013. – Issue 14. – С. 65–69.
6. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування: практичний словник-довідник журналіста. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
7. Коваль А. П. Практична стилїстика сучасної української мови: підручник. К.: Вища школа, 1987. 352 с.
8. Кодак М. П. Поетика як система. К.: Дніпро, 1988. 157 с.

Практичне заняття № 3

Редагування заголовків і блог-постів

План

1. Заголовок і «тіло» новинного тексту: зв'язок та інтенції.
2. Особливості редакторського аналізу додержання в тексті законів і норм логічного мислення.
3. Види заголовків. Поняття «клікабельності».
4. Блог: інформаційна природа і принципи редагування. Блогінг, вимоги до нього.
5. Платформи для блогінгу. ТОП-блогери України.
6. Редакторська робота з блогер-замовником.
7. Постинг. Інформаційна природа постингу.
8. Специфіка підготовки й оброблення блог-постів і статей перед публікацією.
9. Типові помилки в рубрикації й тілі постів. Рекомендації практиків.

Завдання:

1. Проаналізувати заголовки (й підзаголовки) 2-3 обраних студентом новинних текстів / постів на предмет доречності й відповідності змісту. Пояснити сенс потенційних інтенцій.
2. Відредагувати 2-3 обрані студентом пости (запропонувавши обраний і опрацьований варіанти).
3. Розробити проект власного блогу і презентувати ключові ідеї на практичному занятті.

Література

1. Вишнеvsька І. Особливості використання інформації соціальних мереж в інформаційно-аналітичній діяльності [Електронний ресурс] // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41 С.521–530. Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/konferenciya/2015/Vushnevska.pdf>
2. Данько-Сліпцова А. Нові медіа: історія, типологія // Український науковий журнал «Освіта регіону». – № 1–2. – 2014. – С. 80–85. Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidannya/SocialWelfare/osvita_regioniv1-2_2014.pdf
3. Довженко О. Соціальна лінь [Електронний ресурс] // Mediasapiens. 2015. Режим доступу: <http://blogs.mediasapiens.ua/?id=3847>
4. Закусило М. Хто відповідальний за нові медіа? [Електронний ресурс] // ТелеКритика. – 2009. – Режим доступу : <http://ru.telekritika.ua/internet/2009-09-08/47760>
5. Залізник Ю. Журналістика соціальних мереж: не «Like»-ом єдиним [Електронний ресурс]// Медіакритика. 2013. Режим доступу:<http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analytyka/zhurnalistyka-sotsialnykh-merezh-ne-like-om-yedynym.html>
6. Зражевська Н. Нові медіа і нові форми комунікації в медіа культурі // Актуальні питання масової комунікації. – 2013. – № 14. – С. 70– 75.
7. Піддубний О. Об'єктивний світ медіа [Електронний ресурс]. 2015. Режим доступу: <http://pidubny.com/objektyvnyj-svit-media/>
8. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика :навч. посіб. Львів: ПАІС, 2010. – 246 с.
9. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства: [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горювий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 220 с.
10. Суцук М. Як ЗМІ можуть використовувати Facebook в своїй роботі [Електронний ресурс] // Watcher. – 2011. – Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2011/03/17/yak-zmi-mozhut-vykorystovuvaty-facebook-v-svoiyu-roboti/>
11. Суцук М. Як медіа можуть використовувати YouTube в своїй роботі [Електронний ресурс] // Watcher. 2011. Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2011/04/08/yak-mozhnavykorystovuvaty-youtube-v-svoiyu-roboti/>
12. Фісенко Т. Дослідження соціальних інтернет-мереж у працях зарубіжних вчених у 1930–2000 рр.: комунікативний вимір [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/682>.
13. Як писати клікабельні заголовки. URL: <http://blog.completo.ru/kak-napisat-zagolovki-s-visokim-ctr/>

Практичне заняття № 4

Особливості літературного редагування контент-плану

План

1. Поняття контенту. Контент-план: його основні завдання, структура й наповнення.
2. Принципи організації контент-плану в різних тематичних площинах.
3. Особливості редакторської роботи з контент-планом.
4. Алгоритми підготовки й оброблення контент-плану. Допустимі відхилення.
5. Типові помилки у формуванні контент-планів (на прикладі відомих моделей)

соц. мереж). Рекомендації практиків.

Завдання:

1. Змоделювати і презентувати на практичному занятті 1-2 обрані студентом на вільну тематику контент-плани.
2. Підготувати рецензію на презентований студентом-одногогрупником контент-план і виступити з нею на практичному занятті.

Література

1. Залізник Ю. Журналістика соціальних мереж: не «Like»-ом єдиним [Електронний ресурс] // Медіакритика. – 2013. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analytyka/zhurnalistyka-sotsialnykh-merezh-ne-like-om-yedynym.html>
2. Заніздра О.О. Літературне редагування: робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 061 Журналістика (Видавнича справа та редагування) освітнього рівня «бакалавр». Київ. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017, 35 с.
3. Зражевська Н. Нові медіа і нові форми комунікації в медіа культурі // Актуальні питання масової комунікації. – 2013. – № 14. – С. 70– 75.
4. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна моногр. / за заг. ред. В.Е.Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – 234 с.
5. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. Львів: ПАІС, 2010. – 246 с.
6. Рейтинг аккаунтов в соціальній мережі Facebook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zmiya.com.ua/facebook-people-rating>
7. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 220 с.
8. Суцук М. Як ЗМІ можуть використовувати Facebook в своїй роботі [Електронний ресурс] // Watcher. – 2011. – Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2011/03/17/yak-zmi-mozhut-vykorystovuvaty-facebook-v-svoiy-roboti/>
9. Фісенко Т. Дослідження соціальних інтернет-мереж у працях зарубіжних вчених у 1930–2000 рр.: комунікативний вимір [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/682>.

Практичне заняття № 5

Типові мовностилістичні помилки і способи їх уникнення

План

1. Помилки як відхилення від норм. Редакційні норми. Зафіксовані й незафіксовані норми. Об'єктивні і суб'єктивні норми.
2. Загальна характеристика помилок. Типологія. Мовностилістичні помилки.
3. Видавнича класифікація помилок.
4. Види помилок: інформаційні, модальні, фактичні, темпоральні, локальні, ситуативні, семіотичні, тезаурусні, сприйняттеві, атенційні, копіювальні, нормативні.
5. Прийоми для уникнення й усунення помилок.
6. Робота редактора з «зайвими» словами в новинному тексті / повідомленні. Робота з канцеляризмами і штампами.
7. Робота з русизмами (росіянізмами) в тексті.
8. Психолінгвістичні норми редагування.
9. Лендинг, seo-текст: поняття, композиція й тематичний спектр, мета лендингу, способи опрацювання сторінок.

Завдання:

1. Знайти приклади порушення кожного виду норм у виданнях (за вибором).
2. Назвіть вимоги до редактора при роботі з мовою і стилем повідомлення. Охарактеризуйте прийоми, що допомагають усунути типові помилки.
3. Назвіть основні групи «зайвих» слів. Відредагуйте текст повідомлення.
4. Визначте: 1) прийоми, якими ви користувалися при роботі з текстом, 2) групи зайвих слів, з якими ви зустрілися в тексті. Видаліть зайві слова, обґрунтуйте виправлення.
5. Розкрийте зміст понять «канцеляризм» і «штамп». Назвіть ознаки канцелярського стилю. Схарактеризуйте прийоми виділення ознак канцелярського стилю і способи їх уникнення. Відредагуйте текст, визначте канцеляризми і штампи, замініть їх на загальнолітературні слова і словосполучення, обґрунтуйте виправлення.
6. Опишіть типові помилки в сучасних журналістських текстах. Які причини їх виникнення і можливі шляхи усунення?

Література

1. Бондаренко Т. О. Літературне редагування: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2003. 32 с.
2. Заніздра О.О. Літературне редагування: робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 061 Журналістика (Видавнича справа та редагування) освітнього рівня «бакалавр». Київ. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017, 35 с.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування: практичний словник- довідник журналіста. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Коваль А. П. Практична стилїстика сучасної української мови : підручник. К.: Вища школа, 1987. 352 с.
6. Коляда Т. Ф., Морозюк І. Є. Основи літературного редагування : конспект лекцій для студентів спеціальностей 7.020101 культурологія, 7.020105 документознавство та інформаційна діяльність. Одеса : Наука і техніка, 2005. 76 с.
7. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна моногр. / за заг. ред. В.Е.Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – 234 с.
8. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. – 246 с.
9. Різун В. В. Літературне редагування: підручник; Міжнародний фонд «Відродження». К.: Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

Практичне заняття № 6

Комп'ютерне редагування: сервіси для полегшення роботи редактора. Видавничі і поліграфічні норми редагування.

План

1. Он-лайн платформи для перевірки унікальності текстів. Антиплагіат: принципи роботи, різновиди.
2. Сервіси для перевірки орфографії, пунктуації.
3. Сервіси для перевірки запам'ятованості тексту.
4. Принципи форматування текстів / даних у програмах Microsoft Word, Excel.
5. Опрацювання мультимедіапрезентацій. Формат PowerPoint.
6. Поняття видавничих і поліграфічних норм редагування.
7. Норми для апарату видання (примітки, коментарі, передмови, післямови і додатки,

- списки і джерельні примітки, зміст, покажчики, колонтитули).
8. Редагування вихідних відомостей, чисел, дат, одиниць виміру.
 9. Норми нумерування переліків.

Завдання:

1. Поясніть принципи роботи програм для перевірки унікальності текстів.
2. Схарактеризуйте норми набирання тексту (пробіли, технічні правила переносу, розділові знаки, набирання заголовків і змісту).

Література

1. Бондаренко Т. О. Літературне редагування: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2003. 32 с.
2. Заніздра О.О. Літературне редагування: робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 061 Журналістика (Видавнича справа та редагування) освітнього рівня «бакалавр». Київ. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017, 35 с.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування: практичний словник- довідник журналіста. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Коваль А. П. Практична стилїстика сучасної української мови : підручник. К.: Вища школа, 1987. 352 с.
6. Коляда Т. Ф., Морозюк І. Є. Основи літературного редагування : конспект лекцій для студентів спеціальностей 7.020101 культурологія, 7.020105 документознавство та інформаційна діяльність. Одеса : Наука і техніка, 2005. 76 с.
7. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна моногр. / за заг. ред. В.Е.Шевченко; Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – 234 с.
8. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. – 246 с.
9. Різун В. В. Літературне редагування: підручник; Міжнародний фонд «Відродження». К.: Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).